

Mittarfeqarfiit Pisiniartarnermut Politikkia

Martin B. Nielsenimit suliarineqartoq

Imarisai:

1. Tunngavigisaaq	3
2. Isuma tunngaviusoq	3
3. Pisiniarnerup suuneranik nassuiaaneq	3
4. Pisiniartarnermut politikkip annertussusaa	3
5. Mittarfeqarfiit pisiffigisanik suleqateqarneq pillugu isumaa	3
6. Aaqqissuussineq	4
7. Sulisut pisiniartuusartut	4
8. Ajunngitsorsiat	5
9. Allanut oqaatigeqqusinnginneq	5
10. Pisiffissarsiornerup suliariumannittussarsiornerulluunniit avammut saqqummiunneqarnera	5
11. Tunissutit	5
12. Allaffissornermut tunngasut	5
13. Pisiniarnermi pisanillu tigusermi piumasaqaatit	5
14. Peqqumaasivik	5
15. Qitiusumik pisiniartarnermut allaffik	5
16. Mittarfeqarfiit pisiniartarnermut politikkianut ilanngussat	6

1. Tunngavigisaq

Politikki una Mittarfeqarfinni pisiniartarnerup annertusarneqarnissaanik kissaateqarneq tunngavigalugu suliarineqarpoq.

Pisiniartarnermut politikkeqarnissamut tunngavigineqartumut pissutaavoq, Mittarfeqarfiit ukiut tamaasa aningaasat annertuut atorlugit pisiniartarnera. Pisiniartarnerit niueqatigiinnermilu isumaqatigiissutit katersornerisigut Mittarfeqarfinni immikkoortortani Mittarfeqarfiit pisiniartartutut ataatsitut pisiniarfigisartakkanut iluaqutinik pisisinnaassutsikkullu pitsaaqutinik pissarsiaqarsinnaanera atorluarneqarsinnaavoq.

Pisiniartariaasissamik aaqqissuussinermik pilersitsinikkut Mittarfeqarfiit isumalluutininik aningaasaliissutinut sulisullu piffissamik atuinerannut tunngasutigut atuilluarnerunissamik sakkussanik pilersitsisoqassaaq.

2. Isuma tunngaviusoq

Pisiniarneq aningaasatigut isumalluutit niuerneramilu aallaavittut tunngavigisaq aallaavigalugit eqqarsaatigilluarlugit ingerlanneqartassapput. Tamatuma kingunerisaanik Mittarfeqarfiit pisiniarnermi isumaqatigiissutaat pinngitsooratik pisiniarnermi isumaqatigiissutitut suliarineqartassapput. Tamanna Mittarfeqarfiit pisiniartarneranni unammileqatigiinnissamik nalilinnillu pilersitsiniarnermik tunngaveqarpoq.

Taassuma saniatigut Mittarfeqarfiit tunngaviusumik kiffartuussinermut atatillugu pisussaaffii pisariaqartinneqassappat eqqarsaatigineqassapput. Tamakkununga ilaapput ataatsimut isiginninneq aammalu pitsaassutsimut, kiffartuussinermut, akimut, pisiap tiguneqarnissaanut qulakkeerinermut, sillimaniarnermut avatangiisinullu tunngasut.

3. Pisiniarnerup suuneranik nassuiaaneq

Pisiniarneq tassaavoq sunaluunniit fakturaliornermik kinguneqartoq.

Tamatununga ilaavoq, pisiniartarnermut politikki taamaallaat tunisassianik piserinerinnarmut attuumassuteqarani aamma kiffartuussinermi aningaasartuutinut atuunna.

Pisinarinakkat tamarmik 30.000 kruunit sinnerlugit akillit pisiniarnermi akisussaasoq aqqutigeqqaartassavaat, taassumalu atuisoq suleqatigalugu nalilissavaa, pisariniaq pillugu pisiffissarsiortoqassanersoq imaluunniit suliariumannittussarsiuussisoqassanersoq, aammalu piffisami sivisujaami atuuttussamik niueqatigiinnermi isumaqatigiissusiortoqassanersoq imaluunniit killilimmik isumaqatigiissusiortoqassanersoq.

4. Pisiniartarnermut politikkip annertussuaa

Pisiniartarnermut politikki Mittarfeqarfiit immikkoortuinut tamanut atuuppoq.

5. Mittarfeqarfiit pisiffigisanik suleqateqarneq pillugu isumaa

Suleqatigiinnissamut tunngavigineqartoq niueqatigiissutigisamik sungiussisimanermik ilisarnaateqassaaq, tasanilu uppernassuseq ileqqorissaarnermullu nalinginnaasumik inatsisit aammalu Mittarfeqarfiit sulisunut aaqqissuussaaneermullu akisussaassuseqartumik pitsaasumillu ingerlatsinermi malittarisassat, kiisalu pisiniarfigisamut kiffartuussinermillu pisiffigisamut inooqataanermut, ileqqorissaarnermut avatangiisinullu tunngasutigut piumasaqaatit aamma peqquserlulluni iluanaarniarnermik akiuinissamut politikkit atuutissapput.

Mittarfeqarfinni sulisut tamarmik ataasiakkaarlutik isumaqatigiissutigineqartut pillugit nipangiussisussaataapput.

Nipangiussisussaataanerup kinguernisaanik sulisup isumaqatigiissutaasimasoq inummut isumaqatigiissummut attuumassuteqanngitsumut imaluunniit pisiamik kiffartuussinermilluunniit pilersuisumut unammillertumut takutissinnaangilai eqqartorsinnaangillu.

Sulisut isumaqatigiissutigineqarsimasut unneqqariffigissavaat.

Pisiniartut tamarmik Mittarfeqarfiit sinniisaattut isigineqassapput, pisiniartullu Mittarfeqarfiit pisiniartarnermut politikkia tunngavigalugu pisiniartassapput.

Allamik naqitanngorlugu isumaqatigiissusiortoqarsimangippat, pisiniarnerit pisiniarnissamullu isumaqatigiissutit Mittarfeqarfiit pisiniarnermut pisanillu tiguisarnerannut malittarisassai tunngavigalugit isumaqatigiissutigineqartassapput.

Pisianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunik siunissaq ungasinnerusoq ataatsimut isigalugu sivisuumik suleqatigisinnaasanut pisiniarnermilu pitsaanerpaamik atugassarititaasunik neqeroorteqarsinnaasanut isumaqatigiissusiornissaq anguniarneqartassaaq.

Pisianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisut Mittarfeqarfiit niueqatigiinnermut tunngasuteqartunik ilisimasaannik, taakkununga ilanngullugit unammilleqatigiinnermut tunisassianillu ineriartortitsinnermut tunngasut pillugit ilisimatitariaqarpaat. Taakkua taamaallaat sulisut isumaqatigiissusioqqaarluni attaveqarfiginissaat pingaarnertut malittarisassarisariaqarpaat.

Pisianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunit nutaanit saaffiginnissutit pisiniarnermi akisussaasumut innersuunneqartassapput. Mittarfeqarfiit psianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunit kalaallinit pisinissartik kissaatigaat, taakkua ataatsimut aki isigalugu unammillersinnaappata (assersuutigalugu aki, pitsaassuseq, kiffartuussineq, psianik pilersuisinnaanermik qulakkeerisinnaaneq, ineriartortitsinissamut periarfissat). Taamatutaaq pisariaqartitat danskit nioqqutissaataannik kiffartuussinerannillu matussuserneqarnissaat nalilernerqartariaqarpoq. Taamaattorli pisiassarsiornermi suliariumannittussarsiornermilu malittarisassat atuuttut qaquguluunniit sanioqqunneqartassanngillat.

6. Aaqqissuussineq

Ataatsimoortumik pisiniarneq ataqatigiissakkamik, qitiusumit pisiniariaaseq atorlugu pissaaq, tassa imaappoq, pisiniarnerit Mittarfeqarfiit immikkoortuinit/atuisuinit ingerlanneqartassapput, kisiannilu tamanna pisassaaq pisiniarnermut akisussaasoq suleqatigalugu.

Isumaqatigiissutit tamarmik immikkoortortat/atuisut qanimut suleqatigalugit suliarineqarlutillu isumaqatigiissutigineqartassapput, taamaasillutik akisussaasut teknikkikkut piumasarineqartut suliarisassavaat, tamatumalu kingorna pisiniarnermi akisussaasup niueqatigiinnermi pisussaaffiit suliarisassavai, isumaqatigiissutit eqqortumik suliarineqarnissaat malittarisassallu malillugit isumaqatigiissutigineqarnissaat anguniarlugu.

Pisianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunik pineqartunik isumaqatiginninniarnermut atatillugu, immikkoortortaq/atuisoq pineqartoq teknikkikkut piumasaqaatit isumaqatiginninniutigisinnaavai pisiniarnermilu akisussaasup niueqatigiinnermi piumasaqaataasut isumaqatiginninniutigalugit, tassani ilaatigut ilaapput akit.

Tunissassianik kiffartuussinernillu isumaqatigiissutit piusut tamarmik pisiniarnermut akisussaasumut allagaataasivimmuut inissitassanngorlugit nassiunneqartassapput, tamatuma kingorna isumaqatigiissutip assilineri immikkoortortamut/-nut/atuisumut/-nut pineqartumut/pineqartunut nassiunneqassaaq.

Pisiniarnermi akisussaasusup isumaqatigiissutit Mittarfeqarfinni piusut immikkoortortaqarfiilu atugassaat pillugit paasissutissanik ingerlaavartumik ilisimatitsisassaaq. Paasissutissat pisiniarnermut, psianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunik isumaqatigiissutinut aammalu pilersuisunut kiffartuussisunullu atornerqarnerpaanut tunngasut intranetimi pisiniarnermut tunngasut ataani takuneqarsinnaapput.

7. Sulisut pisiniartuusartut

Pisiniarnerit Mittarfeqarfiit pisiniarnermut politikianut, malittarisassanut naqitanngorsimasunut kiisalu *"Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffissornermi pisiniarnermut kiffartuussisanermullu kaajallaasitaa 24. september 2010-meersoq"* naapertorlugit pisassapput.

Pisiniarneq pisiniarnerup annertussaanut naleqassusaanullu nalimmassarneqartariaqarpoq.

Isumalluutit Mittarfeqarfinni piusut atornerqassapput, soorlu Mittarfeqarfinni immikkoortortani misilittakkat sulitigullu piginnaasat pigineqartut imminnut ikorfartoqatigiinnerisigut.

Pisiniarnissap aalajangiunneqarnerani uku isiginiarneqartariaqarput: Aki, pitsaassuseq, kiffartuussineq, pisianik pilersuisinnaanermik qulakkeerisinnaaneq, aserfallatsaaliineq isumannaatsuuneq).

Mittarfeqarfiit immikkoortortaasa/atuisuisa pisariaqartinneqartup pitsaassutsikkut/tunniussisinnaassutsikkut piumasarineqartut pisariaqartullu naammassineqarnissaat eqqumaffigissavaat – annerusumik minnerusumilluunniit.

Annertuunik pisiniarnerni unammilleqatigiinnermi pissutsit qanoq isikkoqarnersut qulakkeerneqartassaaq. Tassa imaappoq, soorlu assersuutigalugu, pisianik kiffartuussinernillu pilersuisunit pingasunit imminnut attuumassuteqanngitsunit neqeroorutinik pissarsiniarnissaq.

Pisiniarnissami aalajangiinnermi atorineqartut qitiusumi allagaasivimmuut toqqorneqartassapput (soorlu assersuutigalugu neqeroorutit assilinerat).

Pisianik kiffartuussinernillu pilersuisumik isumaqatigiissutit killilimillu isumaqatigiissutit tamarmik allaganngorlugit pigineqassapput – taamaasiornermi paatsuugassutaasinnaasut pinaveersaartinniarneqarput aammalu Mittarfeqarfiit immikkoortuisa/atuisuisa isumaqatigiissutinik iluaquteqarsinnaanerat eqqarsaatigineqarpoq. Isumaqatigiissutit tamarmik pisiniartarnermi akisussaasumi katersorneqassapput.

Inatsisit malittarisassallu atuuttut eqquutsinneqassapput, tamatumani pineqarput EU-p maleruaqqusai, kaajallaasitat, pisiniartarneq isumaqatigiissuteqartarnerlu pillugit inatsit il. il. Oqariaaseq suliariumannittussarsiuussineq taamaallaat sanaartugassanut tunngassuteqartunut atatillugu atorineqartassaaq.

Pisiniartarnermi akisussaasoq Mittarfeqarfinni immikkoortortanut tamanut saaffigineqarnissaminut piareeqqassaaaq.

Pisiniartarnermi akisussaasoq ukunnga tunngatillugu akuliutsinneqartassaaq:

- Annertujaamik pisiffissarsiorluni allagarsiuussinnermi suliariumannittussarsiuussinnermiluunniit.
- Pisiassanik amerlasuunik pisiniarnermi.
- Suliat/suliniutit, immikkoortortaqaqarfinnut arlalinnut iluaqutaasumik isumaqatigiissusiunneqarsinnaasut.
- Suliat/suliniutit, pisiniarnermi isumaqatigiissutinik pioreersunik pitsaanerusumik isumaqatigiissusiornissamik periarfissaqarsorisat.

8. Ajunngitsorsiat

Ajunngitsorsiaqartoqassappat, taakkua qitiusumik kontumut ikineqassapput. Ajunngitsorsiasanik isumaqatigiissuteqarnissaq pinaveersarneqassaaq.

9. Allanut oqaatigeqqusinnginneq

Pisiffissarsiornermi, suliarinnittussarsiuussinnermi neqeroorutinillu piniarnerni tamani pilersuisussatut kiffartuussisussatulluunniit piniarfigisap allanut oqaatigineqqusinnginnermik immersugassamik nassinneqarnissaa nalilersorneqassaaq.

10. Pisiniarnerup suliariumannittussarsiornerulluunniit avammut saqqummiunneqarnera

Pisiniarnerup suliarinnittussarsiornerulluunniit annertussusaa apeqqutaatillugu tusagassiutini naqitani kiisalu udbud.dkmi udbud.glimilu saqqummiunneqassapput.

11. Tunissutit

Mittarfeqarfinni sulisut pisianik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunit tunissutisisinnaatitaanngillat. Tamanna pillugu sukumiinerusumik politikki peqquserlunnginnissamsut politikkimut aamma Pilersuisut lleqqulersuutissaannut innersuussisoqassaaq.

12. Allaffissornermut tunngasut

Immikkoortortani ataasiakkaani pisiniarnermi politikki atuuttoq naapertorlugu niueqatigiinnissamullu isumaqatigiissummik peqartoqarpat pisiniartoqarsinnaavoq. Niueqatigiinnissamut isumaqatigiissummik peqartoqanngippat, pisiniarneq allassimasutut pisiniarnermut pisortaq peqatigalugu pissaa.

Sulisoq pisinermik ingerlatsisoq nammineerluni pisiassap pisiamik kiffartuussinermulluunniit pilersuisumut isumaqatigiissut naapertorlugu uppersaatip misissornissaanut pisussaaffeqarpoq. Arlaannik pissusissamisuunngitsoqarpat, pilersuisup kiffartuussisulluunniit malitseqartitsinissaa siunertaralugu pisiniarnermut pisortaq attaveqarfigineqassaaq.

13. Pisiniarnermi pisanillu tigusinermi piumasaqaatit

Mittarfeqarfiit pisiniarnermi pisanillu tigusinermi piumasaqaataat pisiniarnerni tamani atuupput taakkualu apeqquteqaatini tamani ilanngullugit nassiunneqartassapput. Taamatut iliortoqartassanngilaq pilersuisut ilisarimasat niueqatigineranni, imaluunniit niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutit pioreersutut atorlugit pisiniarnerni.

14. Peqqumaasivik

Peqqutissaqanngitsumik peqqumaasivinnut unerartitsisoqartassanngilaq – tassani pineqanngillat sillianiarneq, pisariillisaaneq aningaasaqarnerlu pissutigalugit iluaqutaasinnaasut.

Tamatamani siunertarinearpoq Mittarfeqarfiit peqqumaasivimmiitsitsinissaminut pisariaqartitamini pilersuisuminiitsinissaanik siunertaqarneq.

Pisariillisaanissaq aningaasatigullu pitsaasumik siunertaqarnissaq eqqarsaatigalugu peqqumaasivimmiitsinissamut pituttorneq, pisiat nutaanngileratarsinnaanerit assartuinerlu aalajangiisuusumik pingaaruteqartutut eqqarsaatigineqartassapput.

15. Qitiusumik pisiniartarnermut allaffik

Pisiniartarnermi akisussaasooq pisortamut toqqaannartumik atassuteqarpoq.

Pisiniartarnermi akisussaasooq kiffartuussinermut atatillugu siunnersuineramik allaffissornermillu ingerlatsinermik suliaqartuuvooq. Pisiniartarnermi akisussaasup Mittarfeqarfiit ataatsimut pisiniartarnerat isumaqatigiissusiortarnerallu akisussaaffigissallugit qanoq inissisimanersoq ilisimassallugu imminut pisussaaffeqarpoq.

Pisiniartarnermi akisussaasup suliassai tassaapput:

- Apeqqutini tamani pisiniarnermut tunngassuteqartuni siunnersuinissaq isumassarsioqataanissarlu
- Pisiniartarnermi periutsit taakkunungalu pilersuisunut kiffartuussisunulluunniit isumaqatigiissutit attuumassuteqartut annertusarnissaat aserfallatsaalinissaallu
- Pisiniartarnermi periutsit pillugit paasissutissat katersornissaat siammarternissaallu
- Pisiarik kiffartuussinernilluunniit pilersuisunik isumaqatigiissutinik isumaqatigininniuteqarnissaq
- Neqeroorusiornermi/pisiassarsiornermi siunnersuinissaq
- Pisiarik kiffartuussinernillu pilersuisut niuerneramilu pissutsit pillugit ilisimatitsinissaq
- Allarik pisiniartarnermut tunngasut pillugit isummersoqateqarnissaq
- Aalajangersimasunik periuseqarnissamik qulakkeerineq
- Annertuunik ataatsimut pisiniarnermut atatillugu pisiniarnermik aqutsineq
- Pisiniarnermut atatillugu ajornartorsiuteqarnermi siunnersuineq tapersersuinerlu
- Pisiniartarneq pillugu aqutsisoqatigiinnut nalunaaruteqartarneq

16. Mittarfeqarfiit pisiniartarnermut politikianut ilanngussat:

1. Mittarfeqarfiit pisiniarnermi pisanillu tigusinermi piumasaqaataat
2. Peqquserlulluni iluanaarniarnermik akiuinissamut politikki (*utaqqineqarpoq*)
3. Pisiarik kiffartuussinernilluunniit pilersuisup lleqquersuutissaanut Malittarisassat (*utaqqineqarpoq*)